

Hymn Armii Krajowej; Hymn Polski Podziemnej

1. Naprzód do boju żołnierze

Polski Podziemnej za broń —

Boska potęga nas strzeże

Woła do boju was dzwon!

Ref. Godzina pomsty wybija

Za zbrodnie, męki i krew!

Do broni! Jezus Maryja,

Żołnierski woła nas zew! bis

2. Za naszą wolność i waszą

Bracia — chwytajmy za miecz —

Śmierć ani trud nas nie straszą,

Zwycięski Orle nasz leć!

Ref.

3. Zorza wolności się pali

Nad Polską idących lat —

Moc nasza przemoc powali

Nowy dziś rodzi się świat! bis

Ref.

Geneza hymnu

Zawiązane jeszcze w czasie kampanii wrześniowej 1939 r. Polskie Państwo Podziemne było ewenementem na skalę światową. Utrzymując ciągłość struktur państwowych, organizowało polski ruch oporu przeciwko III Rzeszy i Związkowi Radzieckiemu. Zbrojnym ramieniem Polskiego Państwa Podziemnego była Armia Krajowa. Kompozycją upamiętniającą zarówno żołnierzy AK, jak i osoby działające na rzecz Polskiego Państwa Podziemnego była pieśń *Naprzód, do boju, żołnierze*, nazywana też *Hymnem Armii Krajowej* lub *Hymnem Polski Podziemnej*.

Jej słowa powstały jesienią 1942 r. w związku z konkursem na tekst pieśni Polski Podziemnej ogłoszonym na łamach „Biuletynu Informacyjnego”. Nadesłany wówczas przez Kazimierza Feliksa Kumanieckiego wiersz oraz tekst *Żegnaj karabinie*, autora kryjącego się pseudonimem „Jerzy Kres”, zajęły *ex aequo* drugie miejsce (pierwszej nagrody nie przyznano). Muzykę napisał bliżej nieznanym kompozytor używający pseudonimu „Pochmurny”.

W założeniu organizatorów konkursu zwycięska pieśń marszowa miała zostać oficjalnym hymnem Armii Krajowej. Pieśń „Pochmurnego” z uwagi na swą złożoność ustępowała jednak popularnością innym utworom śpiewanym podczas drugiej wojny światowej.

Kazimierz Feliks Kumaniecki, pseud. „Aniela”, „Kozakiewicz”, „Jutro”

Od wczesnych lat wykazywał zamiłowanie do języków starożytnych. W latach 1923–1926 studiował filologię klasyczną na Uniwersytecie Jagiellońskim i w 1926–1927 na uniwersytecie w Berlinie. Pracę doktorską przygotował w 1926 r. pod kierunkiem Tadeusza Sinka, a w 1930 r. uzyskał habilitację. Pracował początkowo w krakowskich gimnazjach; od 1936 r. był wykładowcą Uniwersytetu Warszawskiego, od 1948 r. z tytułem profesora, ponadto pełnił na uczelni funkcje prorektora (1948–1950) i kierownika Katedry Filologii Klasycznej (1952–1975).

W czasie drugiej wojny światowej żołnierz Armii Krajowej. Nauczał w konspiracji, działał w centrali dywersyjnej akcji „N” (w ramach Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej AK), pracował w rozgłośni „Błyskawica” w dziale nasłuchów, współpracował z pismem „Znak”, był redaktorem „Biuletynu Informacyjnego” (od 1944).

„Pochmurny”

Tożsamości autora melodii oficjalnej pieśni hymnicznej Armii Krajowej *Naprzód, do boju, żołnierze*, kryjącego się pod pseudonimem „Pochmurny”, nie udało się dotąd ustalić. Najprawdopodobniej nie był to jednak ani Eugeniusz Karcz (1924–?), ani Jan Nawoik (1902–1944) – dwaj żołnierze Armii Krajowej, walczący w powstaniu warszawskim i posługujący się identycznym pseudonimem.